

RMG Risk Management Group

Betreft: Winterplan - waarschuwniveau respiratoire infecties daalt van code geel naar code groen

Geachte collega,

Op basis van de epidemiologische surveillance werd het waarschuwniveau voor luchtweginfecties op 27/03/2025 verlaagd naar code groen. Dat betekent dat er nog een lage circulatie rest van luchtwegpathogenen en dat het zorgsysteem de situatie weer goed onder controle heeft.

De jaarlijkse winterpiek van luchtweginfecties is voor dit seizoen dus achter de rug en de Risk Management Group (RMG) wenst iedereen te bedanken voor de medewerking en het zo goed mogelijk volgen van de aanbevelingen.

Ook in de zomer en code groen circuleren nog respiratoire ziekteverwekkers, maar de enige aanbevelingen die voor de komende maanden nog gelden zijn de **basisaanbevelingen**, in het bijzonder voor de omgang met zieke en kwetsbare mensen.

Basisaanbevelingen:

- Ontsmet de handen met handalcohol tijdens contacten in de zorg en was de handen regelmatig met water en zeep.
- Verlucht regelmatig en ventileer binnenruimten optimaal.
- Als je niest of hoest, gebruik dan een zakdoek voor eenmalig gebruik of nies in de elleboog en was de handen.
- Blijf thuis als je ziek bent, tot de acute symptomen verdwenen zijn, en vermijd contact met anderen, in het bijzonder met kwetsbare personen.
- Wanneer je niet meer ziek bent en de symptomen milder zijn: draag nog minstens 5 dagen na de start van de symptomen een mondkapje tijdens contact met andere personen en houd afstand, zeker bij contact met kwetsbare personen en patiënten.
- Laat je vaccineren voor de start van het volgende winterseizoen volgens de aanbevelingen van de HGR/NITAG voor de aanbevolen pathogenen als je zelf of je naaste een hoger risico loopt op ernstige infectie, als je in de zorg werkt, en als je zwanger bent of zwanger wil worden in de nabije toekomst. Volg de aanbevelingen van je werkgever en arts.

In de context van respiratoire infecties verwijst de term 'kwetsbare personen' naar mensen die een verhoogd risico lopen op een ernstiger verloop van de luchtweginfectie, op ernstige complicaties, en op overlijden dan niet-kwetsbare personen. De bescherming van deze groepen vereist bijzondere aandacht bij vaccinaties, preventieve aanbevelingen en vroege behandeling zo nodig.

RMG Risk Management Group

Volgende personen worden als 'kwetsbaar' beschouwd:

- **Ouderen:** personen van 65 jaar en ouder
- **Personen met chronische aandoeningen:** mensen met onderliggende gezondheidsproblemen zoals chronische aandoening aan de longen (zoals COPD en ernstig astma), van het hart en de bloedvaten (uitgezonderd hypertensie), chronische aandoeningen van de lever of de nieren, metabole aandoeningen (inclusief diabetes), of neuromusculaire aandoeningen
- **Patiënten met immuniteitsstoornissen** (natuurlijk of geïnduceerd); in het bijzonder indien deze ernstig is (KRINKO-risicogroepen 2 en 3)
- **Zwangere vrouwen** ongeacht de fase van de zwangerschap
- **Pasgeborenen en zuigelingen** die vanwege de immaturiteit van hun immuunsysteem beschouwd kunnen worden als kwetsbare personen, afhankelijk van het type ziekteverwekker

Voor kinderen tot 18 jaar gelden enkel de eerste 4 aanbevelingen, dus niet het dragen van mondklappers, hoewel we hen en hun ouders toch vragen op drukke plaatsen rekening te houden met het risico op besmettingen, zeker in contact met kwetsbare mensen.

In verband met vaccinaties kan u de geactualiseerde adviezen van de NITAG voor de verschillende pathogenen vinden via deze link: <https://www.hgr-css.be/nl/domein-vaccinatie>.

Voor meer informatie en de aanbevelingen in detail, raadpleeg [de website van de FOD Volksgezondheid](#).

We herinneren u eraan dat de piek van winterinfecties en het Winterplan Luchtweginfecties jaarlijks terugkerende fenomenen zijn en de RMG dus waakzaam blijft om snel te reageren en te communiceren zodra er belangrijke epidemiologische veranderingen optreden.

Hartelijk dank voor ieders medewerking!

Dr. Bertrand Draguez en Prof. Dr. Gerlant van Berlaer
Risk Management Group
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
E-mail: bertrand.draguez@health.fgov.be en gerlant.vanberlaer@health.fgov.be

RMG Risk Management Group

AANVULLENDE INFORMATIE BIJ HET WINTERPLAN, DE AANBEVELINGEN EN GEBRUIKTE TERMEN

Voor meer informatie en de aanbevelingen in detail, raadpleeg [de website van de FOD Volksgezondheid](#).

Het Seizoenplan Respiratoire Pathogenen ('Winterplan Luchtweginfecties') beoogt volgende doelen:

- Informeren van de bevolking en de zorgsector over de verwachte evolutie van circulatie van gekende luchtwegkiemen en de druk op het zorgsysteem, met aanbevelingen die iedereen kunnen helpen de eigen en collectieve verantwoordelijkheid op te nemen
 - Bijdragen aan het praktisch verduidelijken en communiceren van de voorgestelde preventieve aanbevelingen zoals vaccinatie, ventilatie, hygiëne, mondkapjes, ... Alle overheden werken samen om de bevolking en de zorgsector zo unisono mogelijk te informeren en te ondersteunen
 - Bijdragen aan de beperking van verdere pathogene transmissie, in het bijzonder naar kwetsbare personen
 - Bijdragen aan het vermijden van druk op het zorgsysteem, om dit zo normaal mogelijk te laten functioneren en ernstige en langdurige verstoring van de dienstverlening te vermijden
 - Bijdragen aan het zoveel mogelijk 'normaal' laten functioneren van de maatschappij, en de impact op het dagelijkse leven en het mentale welzijn te beperken
 - het vereenvoudigen en versnellen van de besluitvorming volgend na op- en afschalen **van waarschuwniveau:**
- **Code groen:** lage circulatie van respiratoire pathogenen; de druk op het zorgsysteem is onder controle
 - **Code geel:** toename van de circulatie van respiratoire pathogenen maar de druk op het gezondheidszorgsysteem blijft onder controle
 - **Code oranje:** belangrijke druk op het gezondheidszorgsysteem, waardoor extra aanbevelingen en acties noodzakelijk zijn om het fenomeen in te dammen
 - **Code rood:** hoog risico op en verwachte overbelasting van het gezondheidszorgsysteem

Hoe wordt het waarschuwniveau bepaald?

De Respi-Radar is een werkinstrument dat toelaat om op een gestandaardiseerde wijze een waarschuwniveau te bepalen, dat de ernst van de epidemiologische situatie van respiratoire infecties en de druk op het gezondheidszorgsysteem karakteriseert. De Respi-Radar baseert zich op cijfers afkomstig uit peilpraktijken van huisartsen, ziekenhuizen, woonzorgcentra en de surveillance van afvalwater in waterzuiveringsstations.

Sciensano volgt de Respi-Radar nauw op, en bij elk signaal van verandering zal de Risk Assessment Group – met wetenschappers, experts en actieve zorgprofessionals – eerst een risicoanalyse maken, waarna het waarschuwniveau omhoog of omlaag gebracht kan worden.

Wie doet wat?

De taken werden in het Winterplan Luchtweginfecties duidelijker afgebakend: **Sciensano** volgt de epidemiologische situatie nauw op via de Respi-Radar, de **Risk Assessment Group** bepaalt op basis van de Respi-Radar en de situatie in het zorgsysteem het waarschuwniveau, en de **Risk Management Group** maakt bij elk niveau de gepaste aanbevelingen, rekening houdend met de situatie in de samenleving. De **FOD Volksgezondheid** communiceert deze vervolgens en de **experten** geven meer uitleg bij de aanbevelingen.

Tabel: Aanbevelingen ivm respiratoire pathogenen voor de zorgsector per waarschuwingsniveau en per subsector

CODE	EPIDEMIOLOGIE	PREVENTIEVE ZORG	LANG VERBLIJF ZORGCOLLECTIVITEITEN	CURATIEVE ZORG	ACUTE en INTENSIEVE ZORG/TRANSPORT
GROEN	<ul style="list-style-type: none"> - Lage circulatie respiratoire pathogenen - Geen druk op het zorgsysteem 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Zieke personen blijven thuis en vermijden contact • Vaccinatie volgens aanbevelingen HGR 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Let op de luchtkwaliteit in binnenruimten • Vaccinatie volgens aanbevelingen HGR 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Symptomatische patiënten dragen een mondmasker bij contact met anderen • Zorgverleners dragen een mondmasker bij contact met personen met verminderde immuniteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Symptomatische patiënten dragen een mondmasker bij contact • Zorgverleners dragen een mondmasker bij contact met kwetsbare personen
GEEL	<ul style="list-style-type: none"> - Toename circulatie respiratoire pathogenen - Druk op zorgsysteem onder controle 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Nadruk op optimale en regelmatige ventilatie binnenruimten • Draag een mondmasker als je symptomen hebt en bij contact met kwetsbare personen • Herhaling van het belang van vaccinatie voor wie zich nog niet liet vaccineren en tot de doelgroepen behoort 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Nadruk op optimale en regelmatige ventilatie binnenruimten • Herhaling belang van vaccinatie voor wie zich nog niet liet vaccineren en tot de doelgroepen behoort • Zieke residenten blijven op de kamer, en dragen bij milderende symptomen nog meerdere dagen een mondmasker • Personeel en bezoekers met milde symptomen dragen een mondmasker als zij toch in de voorziening moeten zijn • CRA kan obv risicoanalyse de lokale situatie inschatten 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Nadruk op optimale en regelmatige ventilatie binnenruimten • Symptomatische patiënten dragen een mondmasker in de zorginstelling • Zorgverleners dragen een mondmasker bij contact met kwetsbare personen • De (hoofd)arts kan lokale situatie inschatten 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Mondmasker voor symptomatische patiënten en voor zorgverleners
ORANJE	Belangrijke druk op het zorgsysteem waardoor extra aanbevelingen en acties noodzakelijk zijn om het fenomeen in te dammen	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Nadruk op ventilatie • Geen toegang voor symptomatische zorgverleners en bezoekers • Draag een mondmasker bij elk contact met kwetsbare personen 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Zieke residenten blijven op de kamer, en dragen bij milderende symptomen nog enkele dagen een mondmasker als zij niet op de kamer kunnen blijven, maar nemen niet deel aan collectieve activiteiten; uitzonderingen mogelijk** • Symptomatisch personeel en bezoekers dragen een mondmasker als zij absoluut in de voorziening moeten zijn • Beperk het aantal aanwezigen in binnenruimten • CRA kan obv risicoanalyse bijkomende maatregelen opleggen 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Draag een mondmasker bij elk contact met patiënten en zorgverleners (bvb ook in wachtzalen ed.); uitzonderingen mogelijk ** • Beperk het aantal aanwezigen in binnenruimten 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Draag een mondmasker bij elk contact • Isolatie en afscherming van mogelijk aerosol contact
ROOD	Hoog risico op en verwachte overbelasting van het zorgsysteem	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Draag een mondmasker bij elk contact • Beperk het aantal aanwezigen in binnenruimten 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Iedereen draagt een mondmasker bij contact met anderen, ook onder residenten, en doorlopend • Geen toegang voor symptomatisch personeel en symptomatische bezoekers • CRA kan obv risicoanalyse bijkomende maatregelen opleggen 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Mondmaskerdracht voor iedereen in de praktijk/instelling, in gemeenschappelijke ruimten doorlopend, geen uitzonderingen • Isolatie en afscherming van mogelijk aerosol contact 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Mondmaskerdracht voor iedereen, doorlopend • Isolatie en afscherming van mogelijk aerosol contact
X	Onverwachte epidemiologische situatie en/of opkomst van een onbekend en onvoorspelbaar respiratoir pathogeen X, met inherente risico's voor het zorgsysteem en de maatschappij	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Draag een mondmasker bij elk contact • Afscherming van mogelijk aerosol contact 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Universele doorlopende mondmaskerdracht • Isolatie en afscherming van mogelijk aerosol contact • Overweeg testing indien beschikbaar 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Universele doorlopende mondmaskerdracht • Isolatie en afscherming van mogelijk aerosol contact • Overweeg testing indien beschikbaar 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisaanbevelingen • Universele mondmaskerdracht • Isolatie en afscherming van mogelijk aerosol contact

****Uitzonderingen:** psychiatrische patiënten of personen met cognitieve beperkingen of dementie; gezonde personen met een auditieve beperking, taal- of spraakproblemen; kinderen en pediatrie patiënten tot 12 jaar; in palliatieve setting, zolang dit geen besmettingsrisico inhoudt voor andere personen; tijdens kritische momenten in het zorgproces, en/of wanneer een mondmasker niet kan wegens de modaliteiten van een behandeling